

بقلم : آقای فریبرز نسیمی

خدمات اجتماعی زرتشتیان در یزد

یکی از افتخارات بسیار بزرگ ما ایرانیان این است که پدران و نیاکان ما در دوران بسیار قدیم تاریخ هنگامیکه سایر افراد بشر در تاریکی نادانی و بت پرستی زندگانی میکردند نخستین ملتی بودند که مورد مهر پروردگار واقع شده و بر اهنمائی اولین فرستاده او (زردتشت) ایمان آوردند و دل‌هایشان بفروغ یکتا شناسی روشنائی گرفت .

پس از پاره شدن زنجیر بت پرستی ابرهای انبوه اوهام و نادانی کم کم از کشور پهناور آریائی گریختند و شاهراه تمدن و فرهنگ گشوده شد .
سرلوحه تعلیمات پاکی اندیشه - راستی گفتار و نیکی کردار و مهر شاه و میهن بود .

ایرانیان باین فروزه‌ها در تمام جهان معروف و مشهور بودند - و مورخین و نویسندگان آنها را با این صفات و اخلاق و عقاید خوب میستودند .

ایرانیان باستان برای نگاهداری میهن و برای حفظ نیرو و تندرستی بسپاهگیری - تیراندازی اسب سواری و تمام اقسام ورزش اهمیت میدادند و همواره نسبت بتاج و تخت شاهنشاه خود وفادار و تاسرحد جان فداکار بودند .

ایرانیان از بدو تاریخ بترویج کشاورزی و دام پروری و ایجاد قنوات و کاریزها پرداختند و مملکت همیشه غرق در نعمت و خوشی و آبادی بود .

ایرانیان در مدت سال هرامه چندین بار مجالس جشن و بزم و مسابقات ورزشی و تمرینات رزم - ترتیب میدادند - و اصولاً از سو گواری و عزاداری و غم و رنج و اندوه خود را بر کنار میداشتند .

در تمام مجالس جشن و بزم خوردنی و آشامیدنی بمقدار زیاد میان عموم تقسیم و برای فقراء فرستاده میشد .

خوشبختانه سیر تاریخ و گذشت زمان نتوانسته است این فروزه ها و آداب و عادات را از ما بگیرد .

در بعضی از مجالس جشن که باسم گهنبار نامیده میشود و بیشتر جنبه خیرات دارد - پس از انجام مراسم مذهبی و خواندن نماز و دعاهاى مخصوص بدو هفته میوه خشك که باسم (لرك) نامیده میشود و سپس نان و خوردنی در میان حضار تقسیم میشود و برای منازل همسایگان و خویشان و مخصوصاً بینوایان اغلب یکنی دو وعده خوراك گرم و نان فرستاده میشود - این مراسم سالی شش بار و هر بار بمدت پنج روز انجام میگردد .

پیروی از دستورات آسمانی - زرتشتیان گسترش فرهنگ و بنیان و ساختمان آموزشگاهها را ازوظایف اولیه اجتماعی خود میدانند .

برای نمونه تعداد دبیرستان ها و دبستانهای پسرانه و دخترانه که بدست خیرخواهان زردتشتی در شهر ودیههای یزد تأسیس و بدون هیچگونه تبعیض بروی فرزندان این آب و خاک بازاست سی و هشت باب میباشد - که دبیرستان کیخسروی دبیرستان پسرانه مارکار - دبیرستان دخترانه مارکار - دبستان پسرانه مارکار - دبستان دخترانه مارکار - دبستان خسروی - دبستان دینیازی - کود کستان رشید در شهر و بقیه دردهات حومه - و بلوك رستاق - و تفت و توابع و بلوك اردکان است - ناگفته نماند که اداره محترم فرهنگ یزد - نسبت باین آموزشگاهها عطف توجه مخصوص نموده و به بیشتر آنها که تقاضای دبیر و آموزگار نموده اند معلم داده است .

باید دانست که عدهای از این مدارس از قدیمی ترین و اولین آموزشگاهائی

هستند که در این شهرستان تأسیس شده اند .

زرتشتیان بموازات گسترش فرهنگ توجه به بهداشت را از بایستنی های آئینی و وظایف اولیه خود میدانند مطب سررتن تاتا - دواخانه سررتن تاتا - زایشگاه بهمن - سالهای متمادی به بهداشت مردم این شهر کمک های بسزائی نموده اند که دو مؤسسه اولی بمناسبت نرسیدن بودجه از هندوستان تعطیل و زایشگاه بهمن برای مدت ده سال بجمعیت شیر و خورشید سرخ ایران واگذار شده است .

بیمارستان گودرز یکی دیگر از مؤسسات بهداشتی بسیار مجهز و آبرومند شهرستان یزد میباشد که فرزندان نیکوکار گودرز شاهجهان آنرا بریاست دکتر حاجب مرتاض دردسترس بیماران میهن خود قرار داده اند .

بنای برج ساعت وساختمان آب انبارهای رستم گیو - رستم خسرو - جمشید امانت - در شهرستان یزد و آب انبارهای متعدد دردهات اطراف یزد از جمله کارهای نیکویی است که زرتشتیان برای استفاده عموم همشهریهای خود انجام داده اند .

چون آب از مایحتاج اولیه بشر است و مهمترین عامل کشاورزی بشمار میرود زرتشتیان از روزگاران ماقبل تاریخ برای کندن کاریزها وقنوات و چشمه ها کوشش فراوان بکار برده اند که آثار وعلائم آنها هنوز هم بچشم میخورد .

چون پیشرفت دانش و صنعت اغلب کارها را مکاتیزه نموده و بدینوسیله بسرعت کار و وسعت در آمد افزوده است یکی از فرزندان جماعت بنام دکتر اسفندیاریگانگی باتحصیلات ومطالعات قبلی در آمریکا بتأسیس روش نوین آبیاری در ایران پرداخت وعلاوه بر شهرهای دیگر ایران بوسیله مهربان گشتاسب پور چندین حلقه چاه ژرف در این شهرستان حفر نمود که کمک بسزائی باز دیاد ثروت وآبادانی وخرمی وطراوت این شهرستان شده است .

تأسیس برق یزد توسط روانشاد کیخسرو تیرانداز و اداره آن بوسیله مهربان

کوسی یکی دیگر از خدمات برجسته افراد زرتشتی است که بهمشهریان خود نموده اند .

تأسیس دو باب مسافر خانه برای زرتشتیان یکی نزدیک خیابان ثریا بوسيله جمشید پرویز و دیگری در خیابان مارکار بوسيله کیخسرو باستانی نمونه دیگری از کارهای نیک افراد زرتشتی است .

سالن جمشید امانت که مخصوص مجالس عروسی و سدره پوشی و سخرانیها و اجتماعات مذهبی است در معبد - و سالن بزرگ جماعتی در سازمان و باشگاه جوانان زرتشتی که زمین آنها آقای رستم ماونداد واگذار نموده و پول ساختمان آنها دکتر اسفندیار یگانگی - اردشیر اسفندیار آذر گشسب - فریدون و هومنی و دیگری خیراندیشان داده اند و پهای سقف رسیده است - و محل سازمان و باشگاه جوانان زرتشتی که زمین آنها بانو گوهر شهروینی واگذار نموده و هزینه ساختمان آنها نیکوکاران تأمین نموده اند و امروز مورد استفاده افراد جماعت است از جمله اقدامات نیک خیراندیشان زرتشتی بشمار میرود .

شاهان جهان که این جهان داشته اند

بنگر که ازین جهان چه برداشته اند

در زیر زمین بدست خود میرویند

هر تخم که بر روی زمین کاشته اند

(مولوی)